

REDACTIUNEA,
 Administrațiunea și Tipografia
 Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisori nefrancate nu se
 primesc.
 Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
 se primesc la Administrațiunea în
 Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
 În Viena: la M. Dukas Nachf.,
 Nux. Augenfeld & Emeric Les-
 ner., Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelik.
 În Budapesta la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII Erzsébet-körút).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o colonă 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 blicar mai dese după tarifară
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr-ii de Duminecă 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr-ii de Duminecă 8 fr. pe an.
 Se primumeră la toate ofi-
 ciele poștale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 80, etajul
 I.: Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusul în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 pliar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 100.

Brașov, Miercuri 7 (20) Mai.

1903.

Stare excepțională.

Cine dintre cei mai în etate nu-și aduce aminte, că înainte cu treizeci și cinci de ani, de-odată cu decretarea uniunii, a fost introdus în Transilvania un regim excepțional în frunte c'un comisar regesc? Cine, din câți se ocupă cu afacerile publice, nu știe, că Transilvania a fost de atunci încôce guvernată cu legi și măsuri excepționale, având în privința acesta ministerul ungu-
resc plein pouvoir de la dietă?

Până înainte cu vre-o doi trei ani era în vigoare în Transilvania încă patenta împăratăscă de la 1852, prin care atunci, pe când încă erau în deplină activitate tribunalele stariului introdus după revoluțiune, s'a fost promulgat așa numitul regulament al presei, ce era astfel alcătuit, în cât puteu să fie urmăriți și pedepsiți simultan pentru un delict de presă nu numai autorul, ci și editorul, tipograful, ba chiar și culegătorii scrierei incriminate.

Nu numai odată au fost condamnați de juriul din Clușiu, în procesele de presă ale diarelor noastre, pe lângă autorii articolelor și redactorii responsabili. Și metodela acesta s'a practicat mulți ani de-arândul numai și numai față cu diarele și gazetarii români. De procese de presă ale diarelor unguresci nici pomenire nu era. Cel mult când și când se întâmpla ca și câte un diar maghiar să fie urmărit pentru vătămarea de onoare seu calumnie la cererea câte unei părți private.

Cu toate acestea foile maghiare jurau sus și tare, că toți cetățenii din Ungaria sunt egali înaintea legii și că toți se pot bucura de binefacerile constituției unguresci. La un proces de presă al organului nostru, uoul din acușată a fost caracterizat foarte nimerit acesta egalitate consti-

tuțională constatând, că pentru unul și același delict sunt trase în judecată două persoane, una care a săvârșit delictul presupus, alta care trebuia să împiedece acesta seu să denunțe pe făptuitor în 24 de ore autorității, unul care avea să răspundă după legea ungurescă, altul după patenta absolutistă împăratăscă, unul „acusat regesc“, altul „acusat împăratăsc“.

În urma introducerii noiei proceduri penale, s'a dispus să fie valabilă și pentru Ardeal numai legea de presă din Ungaria, după care numai autorul pôte fi urmărit pentru delict de presă.

A fost abandonată patenta absolutistă nemțăscă, care decii de ani a stat în vigoare în Transilvania spre vecinica rușine a „liberalismului“ și „constituționalismului“ maghiar. Dér, credeți, că starea excepțională creată presei române a încetat?

N'avem decât să aruncăm o privire asupra proceselor de presă ce s'au judecat de vre-o doi ani în Ardeal, și cari în prima linie sunt îndreptate în contra diarelor române, ca să ne putem orienta deplin în privința acesta. Ori d'ora ar fi fost posibile sentințe ca acele aduse și dillele trecute la Deva și la Clușiu, decât noi Români nu ne-am afla în Ardeal încă în deplină stare excepțională?

Nu voim să intrăm ađi în amănunte. Punem numai o singură întrebare, luând din cele multe, numai un cas mai recent ca exemplu. Fire-ar posibil ca un preot. care a fost în mod legal absolvat de autoritatea sa superiôră eclesiastică, să fie tras la răspundere înaintea justiției civile și condamnat la grea pedepsă, pentru același fapt, decât n'am trăi în deplină stare excepțională?

Starea excepțională nu se mărginesce numai la tratamentul de care

are parte presa română naționalistă, ci, din nenorocire, s'a încetățenit în Ardel în totă administrațiunea și nu va pute fi scosă nici cu furca, până' ce nu se va schimba sistemul de guvernare dela rădăcină.

Fundamentul ei este în inegală tractare pe totă linia, ce se începe cu restringerea și ciuntirea nemilôsă a dreptului electoral.

Contele Apponyi la Majestatea Sa. Audiența ce i-s'a dat contelui Albert Apponyi a durat o oră. Că despre ce s'a vorbit cu ocaziunea acestei audiențe, ce i-s'a dat presidentului dietei în urma cunoscutului cas de la balul de curte, nu se știe cu siguranță. Se presupune însă, că Apponyi a raportat monarhului asupra situațiunei politice și parlamentare. În cercurile guvernamentale e mare bucuria și mulțămirea, căci se afirmă, că monarhul a primit foarte grațios pe Apponyi. Guvernul mai ales se felicită, că în urma acestei primiri a dispărut cu totul impresia rea ce a produs'o casul de Joi, când Apponyi n'a fost agrăit de Maj. Sa.

Instalarea episcopului Ioan I. Papp.

Arad, 18 Mai 1903.

Erî, Duminecă, s'a făcut în catedrala episcopăscă din Arad instalarea P. S. Sale episcopului Ioan I. Papp al Aradului. Festivitățile au avut un caracter pur bisericesc, înafară de banchetul ce s'a dat la curtea episcopăscă după săvârșirea actului instalării.

Liturgia se începe la 9 ore a. m., după intrarea în catedrală a episcopului, însoțit de mandatarul metropolitului P. C. Sa protosincelul Dr. Eusebiu R. Roșca. Erau îmbrăcați pentru a pontifica arhimandritul A. Hamsea, vicarul V. Mangra, protopopii Gurban, G. Popovici, Beleş, Dr. Traian Puticiu, Dr. Trăilescu și P. Givulescu, protodiaconul Dr. I. I. Suci și diaconii Mihulin și Dr. Botiș.

Episcopul fu îmbrăcat în mantie, i-se dă cărja în mână și intră în biserică în sunetul cântării irmosului învierii, executat de corul seminarial. Episcopul merge în fața altarului și se închină, ocupă apoi scaunul episcopăsc înconjurat de clerul care asista ca celebrant. Lângă amvon se posteză mandatarul metropolitului, față în față cu episcopul.

Mandatarul citește actele privitoare la introducerea, după care rosti cu glas limpede o vorbire frumoasă, în care relevă marea răspundere înaintea omenilor și a lui Dumnezeu, care incumbă noului episcop. Spune, că P. S. Sa I. I. Papp a avut ocaziune destulă a cunoște de aproape fa-sele prin cari a trecut biserică și activitatea antecessorilor săi, ceea-ce îi va servi ca busolă sigură în desvoltarea activității apostolice. Credința, speranța și dragostea sunt virtuțile, cari trebuie să înfrumșeteze partea divină din ființa omului; urmând acestor virtuți și conducându-ne de ele, vom înfrunta orî-ce neajuns și ne asigurăm mărirea și fericirea eternă. Urză noului episcop viață lungă, bogată în fapte și succese strălucite spre binele credincioșilor și spre mândria și lauda bisericeii.

Sfârșind mandatarul discursul său, publicul acclamază viu pe P. S. Sa episcopul Ioan.

Răspunsul episcopului.

P. S. Sa episcopul, cu toiagul arhieresc în mână, răspunde printr'o cuvântare magistrală. Incepe prin a spune, că pe basa alegerii și întăriri învrednicindu-se a primi și darul arhieriei, ér acum i-se dă jurisdicțiunea canonică peste diecesa Aradului, se apropie cu credința în Dumnezeu cătră acest scaun de cea mai înaltă distincțiune pentru un servitor al altarului. După o frumoasă implorație cătră Tatăl ceresc, spune, că nu pôte să pierdă din vedere, că precum din sinul poporului s'a ridicat, pentru popor e pus în acest scaun, de aceea nu va uita nici-odată, că toiagul ce i-s'a dat, ca simbol al păstoririi, nu i-s'a dat ca să bată cu el, ci să apere turma;

FOILETONUL „GAZ. TRANS“.

Mórtea mea.

(9) (Urmare).

Mânile mele continuau în mod me-
 chanic a pipăi părții cosciugului. De-
 odată mă întepaiu în degetul cel mare de
 la mâna stângă și durerea ușoră mă scose
 din lăncezdelă. Ce era? De ce m'am în-
 țepat? Incepui să căuta și găsiu un pi-
 ron, pe care cioclii îl bătură fără să fi
 intrat în marginea scândurei. Pironul stă-
 tea liber, era lung de tot și ascuțit. Capul
 fi stătea bătut în acoperiș, simțiam însă,
 că nu e tocmai bine înțepenit. Din acest
 moment nu aveam decât un singur gând:
 voiam, trebuia să mă fac stăpân pe
 acest piron. Incepui să-l smâncesc, însă
 nu se lăsa. Era o muncă grea și oboșitoare.
 Adesea a trebuit să-mi schimb mânila,
 căci în curând se oboseau, mai ales stânga,
 care avea o situație mai dificilă. Pe când
 lucram astfel cu tot zelul, de care mai
 eram capabil, în capul meu se zămislî un
 întreg plan: De la pironul acesta o să-mi
 vie scăparea și trebuia să mă fac stăpân

pe el. Dér ore voiu mai avé încă timp?
 Nu voiu sucumba ore înainte de a-mi
 vedé planul realizat? Mă chinuia fômea
 și adesea trebuia să mă opresc, căci mă
 apuca amezelă, mânila amorțiau și spi-
 ritul meu aiura. Fômea îmi deveni insu-
 portabilă. Supsesem cele câteva picături,
 cari curseseră din rana degetului celui
 mare și acum mă mușcam de braț și ex-
 citat de durere și înviorat de lichidul cald
 și acrișor, ce-mi humecta gura avidă, îmi
 beam propriul meu sânge. Pe urmă în-
 cepuiu éráși a lucra cu amândoué mânila
 și isbutiui în sfârșit a-l smulge.

Din acest moment credeam în reu-
 șită. Planul meu era simplu de tot: cu
 vârful pironului să trag o linie dréptă în
 acoperiș, până se va produce o brazdă
 adéncă. Mânile îmi amorțiseră, cu toate
 acestea însă lucram înainte, până ce am
 cređut că lemnul este destul de adénc
 brazdat. Apoi mă întorseiui pe burtă și
 ridicându-mé în genunchi și cote mă prop-
 tiam cu spatele de acoperiș și căutam
 astfel să-l sparg: acoperișul pîrăi, dér nu
 se spârse, brazda nu era încă destul de
 adéncă. Éráși trebuî decii să mă pun în
 situația de mai nainte — ceea-ce m'a

costat nespusă ostenelă — și să încep
 munca din nou.

În sfârșit mai făcui o încercare, care
 de astă-dată fu încoronată de isbendă:
 Acoperișul se despica în două de sus
 până jos!

Se înțelege, că de aci și până la
 scăparea mea mai era încă un lung
 drum, totuși inima mi-se umplu de spe-
 ranță. Am încetat de a mă mai svîrcoli
 și stăteam nemișcat, de frică să nu se
 prăbușească pământul pe mine. Aveam de
 gând să mă servesc de acoperișul cosciu-
 gului, ca de un fel de scut și să-mi sap
 o grôpă prin care să ies din pământ. Dér
 planului acestuia se împotriviau dificul-
 tăți enorme, nisce bulgări grei, cari se
 desfăceau neconțin împedecau scândurile
 și nu mă puteam folosi de ele — toate erau
 de geaba — nici-odată n'o să isbutesc a
 ieși din pământ. Deja începui să se uru-
 escă pământul asupra mea, apăsându-mi spi-
 narea și acoperindu-mi capul. Incepui a
 despera și mă culcaiui din non. Cum îmi
 fútinseiui picioarele, ca să găsesc un punct
 de razim, mi-se năzări că par'că pârtelele de
 la picioarele cosciugului ar ceda presiunei.
 Mă opintiui din nou, băteam ca un nebul

cu călcăiele, sperând, că dincolo pôte să
 află vr'un mormânt săpat acuma și care
 și-o fi așteptând locuitorul.

Încă o împinsătură puternică și în
 adevăr piciorul dedu de gol: presupunerea
 mea era justă — alătura de mormântul
 meu era o grôpă deschisă. N'aveam decât
 să străbat un strat subțire de pământ
 pentru a pute intra în această grôpă.

Mare Dumneșeule, eram salvat!

Când m'am vędut în grôpă, rămă-
 seiui un moment culcat pe spate, cu fața
 spre ceriui și cu ochii holbați. Era nópte.
 Ceriul era vînat și nenumărate stele stră-
 luceau pe el. Din când în când adia o
 bôre ușoră primăvăratică, care îmi aducea
 fața și-mi aducea miresme de primăvară.

Mare Dumneșeule! Eram scăpat!
 Răsufliam éráși, simțiam căldura vieții în
 mine, plângeam, gângăviam, îmi împreu-
 nam mânila și le ridicam în sus în spațiul
 liber! O, cât de frumoasă era viața!

(Va urma.)

mantia care-i împodobesc umerii, va rămâne pururea simbolul obligamentului de a aduna și a cuprinde în brațe părintesci pe toți credincioșii și a ocroti toate instituțiunile religioase-morale și culturale ale bisericeii, întocmai precum găina ocrotesc și încălzește puii sub aripile ei de mamă.

„Etă dără programa, care sciu că o așteptați de la mine“, continuă arhierul. „Consciu de datorințele și de drepturile mele, sunt consciu și de raportul duhovnicesc, care în mod natural s'a încheiat între mine și diecesă la actul alegerei mele de episcop, precum consciu sunt și de legătura sfântă, care s'a întărit și sigilat între mine și clerul și poporul din eparchia Aradului, prin actul introducerii în acest scaun... După invocarea darului și ajutorului ceresc, continuă astfel:

„Și când ca arhierul pronunță aceste cuvinte ca și o dorință fierbinte a sufletului vostru și astfel acum când din înălțimea acestei poziții arunc privirea mea asupra voastră, sub impresiunea legăturii sfinte dintre noi și în consciința datorinței la care sunt chemat, ochii inimii și ai sufletului meu nu pot rămâne în cadrul îngust al păreților acestei sfinte bisericeii, ci ei percurg teritoriul întregii diecese, de la răsărit până la apus și de la miadă-și la miadă-nopțe, și făcând această revistă, cum face păstorul consciu revista staulului turmei sale, am înaintea ochilor tabloul adevărat al stărei diecesei mele.

În acest tablou ca și într-o oglindă văd cu ochii liberi atât partea netedă cât și cea gronțuroasă a stărilor din diecesă; văd și fața și dosul lucrurilor, văd cât este de mult secerșul, văd numărul secerătorilor, precum și zelul și interesarea lor de muncă în economia Domnului, cu un cuvânt văd atât lipsele și trebuințele din afară, cât și neajunsurile din centru.

Îmi văd frumoasă și sublima misiune de a stăruii și a lucra de o parte pentru dezvoltarea și întărirea simțului religios și pentru ridicarea cultivei intelectuale și a vieții morale, dăr văd de o altă parte și datorința de a îmbina darul cu rugăciunea, mila cu adevărul, pacea cu dragostea, ca astfel să împac cerul cu pământul, pe om cu Dumnezeu.

Și când le iau aceste de problema conducerii și activității mele, am în vedere nu numai interesele bisericeii, ci am în vedere și interesele bine-precipute ale iubitei noastre patrii comune, pentru-că sunt convins, că religiozitatea, moralitatea și cultura intelectuală tocmai așa sunt baza de existență a credincioșilor ca și a cetățenilor, a patriei ca și a bisericeii.

Cultivarea credinței neclătite și a alipirii omagiale față de înaltul tron al Maiestății Sale, prea grațiosului nostru împărat și rege apostolic, respectul și supunerea față de înaltul guvern și față de legile țării mi-o impune nu numai *posiția mea*, ci ni-o impune înșasi biserica noastră, conform enunțării sfânt. evang. Matei 22 v. 21.

„Dați cele ce sunt ale împăratului împăratului și cele ce sunt ale lui Dumnezeu lui Dumnezeu“, nu altcum ni-se impune și prin cuvintele marelui apostol Pavel în cartea *cătră Romani* cap. 13 v. 6. „Tot sufletul se se supună stăpânilor celor mai înalte, pentru-că nu este stăpânire fără numai de la Dumnezeu... Dați tuturor cele ce sunt cu datorie, celui cu dajde dajde și celui cu cinste cinste“. Dăr împlinirea acestor datorințe au fost și o virtute a străbunilor noștri și ea ni se impune și nouă, întocmai precum ni-se impune și întreținerea bunelor relații cu naționalii și confesionali noștri, precum și cu credincioșii altor confesii cu care Dumnezeu ne-a așezat pe acest pământ al iubitei noastre patrie comune și cu care împreună conlucrăm și chemați suntem a conlucra, pentru susținerea ordinii morale și pentru întărirea dragostei între legătura păcii în bisericeii și în societate.

Deci intențiunile și datorințele mele nu sunt și nu pot fi altele, decât promovarea intereselor bine-precipute ale bisericeii și ale patriei noastre în spiritul evangheliei, al păcii, al dragostei creștine și de acest duh al Bisericeii lui Cristos, al bine-lui comun doresc și voi lucra să se inspire și tinerimea din școle, același duh să se propage și în bisericeii, ca astfel să-și potă afla loc și în viața socială.

Întru realizarea tuturor acestor dorințe însă prevăd eu și greutățile ce pot obveni, dăr bun este Domnul. Lupta cu greutățile a fost sârta bisericeii noastre de la începutul întemeierii ei prin Isus Christos, dăr greutățile nu au să mă împiedece în modul meu de cugetare și acțiune spre realizarea programei mele de mai sus, pentru-că credința în Dumnezeu și dragostea cătră învățăturile lui sfinte

au îmbărbătat pe protopărinții noștri la lupta de rezistență și de apărare, i-a întărit în speranța învingerii, contra tuturor momelilor, încercărilor și ispițelor vieții și cu aceste două talismane, ca și cu arme puternice luptând, ei au și eșit învingători, ne-au mântuit și ne-au predat biserica moștenire neîntinată, nespurcată și fără prihană, întocmai precum au primit-o de la apostolii Domnului. Deci inspirându-ne și noi de puterea acestor două virtuți creștinesci, cu înlesnire vom lupta și noi contra ispițelor și greutăților vieții, pentru-că unde lucrăză dragostea, isvoresce pacea, ér unde aceste două daruri află locaș curat în inimile credincioșilor, greutățile dispar, cum dispăre roua dimineața dinaintea razelor soarelui.

Dăr realizarea tuturor eu o fac și trebuie să o fac pendentă de la lucrarea sistematică și armonică a întregului organism, din care e compusă biserica noastră și de la sprijinul călduros al tuturor factorilor chemați a promova interesele bisericeii, pentru-că nici după natura fizică a firei omenesci, nici după forma de guvernare a bisericeii noastre, fără ajutorul acestui organism nici eu, nici altă persoană, fie aceea ori și care, nu se pot angaja cu speranță de rezultat la luptă cu greutățile provenite din diferite părți.

„Preacuvioase d-le mandatar! Mulțumindu-ți de bunavoință și osteneala ce ai manifestat și la această ocaziune întru interesul comun al diecesei noastre, Te rog să duci înalt Preasfințitului nostru arhieriscop și metropolit mulțumita mea purcesă din inimă și expresiunea stimei și reverinței mele cu adausul: că precum îmi susțin dreptul a apăra interesele eparchiei mele, îmi recunosc și datorința de a-l sprijini în toate acțiunile, cari tind la promovarea intereselor generale ale bisericeii.

Sprijinit însă cu căldura dragostei din partea celor chemați, sperz a lupta cu o înlesnire și cu rezultatul vizibil pe toate liniile, și spre acest scop și în această direcțiune oer angajamentul tuturor credincioșilor, sprijinul și ajutorul tuturor organelor, cărora li-s'a dat vre-un rol în viața noastră socială și în corporațiunile noastre bisericesci.

După toate acestea închinându-mă Ție cu umilință, Dămine al puterilor, și rugând cu sfântul evangelist: „Să păzesci întru numele Țeu pe cari i-ai dat mie“. Te rog cu David: „inimă curată zidesci întru mine Dumnezeu și cu duh stăpânilor mă întăresce“. Tu Dumnezeu al milei și al îndurărilor, care cu înțelepciunea Ta negrăită conduci destinele indivișilor și ale popoarelor și cu bunătatea ta cea nemărginită faci cu noi după blândețele Tale, fă și cu mine semn spre bine și precum prin unul născut fiul Țeu ai trimis pe pământ pace și între omeni bună învoire, întărește-mă și pe mine întru frica Ta, ca cu ajutorul Țeu cel sfânt de-odată cu suirea mea pe acest scaun să se întrupeze și să se întărească și în această diecesă dragostea creștină și buna înțelegere între toți fiii bisericeii și cetățenii patriei, ca și prin această să se preamărească preasfințit numele, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duch, Amin“.

După-ce termină P. S. Sa episcopul vorbirea sa program, publicul aclamându-l din nou cu însuflețire, se face îmbrăcarea P. S. Sale și se începe celebrarea sf. liturghii. La ora 1 d. a. se încheie serviciul divin, episcopul se reîntorce la residență, unde urmăză recepțiunile. Prima deputațiune este aceea a mânăstirei Hodoș-Bodrogului în frunte cu archimandritul Hamsea, apoi a consistoriului din Oradea condusă de vicariul V. Mangra, deputațiunile clerului și ale autorităților locale.

După orele 2 urmăză banchetul de la residență (60 persoane) între cari membrii consistoriului și șefii autorităților, și banchetul de la „Mileniu“, unde au fost întronite peste 100 persoane, oșpeți ai P. S. Sale. La masa din residență s'au rostit toate pentru Maj. Sa, pentru guvern, pentru metropolitul, pentru episcopul I. I. Papp, pentru autorități, armată, confesii și un toast în limba maghiară ținut de protopopul Gurban pentru înfrățirea româno-maghiară, care — dize oratorul — va urma când va fi abandonată politica de maghiarizare.

Toaste numeroase s'au ținut și la masa de la „Mileniu“.

Banchetele s'au încheiat la orele 5 d. a. y.

Discuție agitată în „Reichsrath“.
În ședința de la 15 Maiu a „Reichsrathului“ s'a discutat pe tema tulburărilor de la politehnicul din Viena, unde pangermanii aliați cu jidovii s'au năpustit asupra studenților de la societățile catolice, căutând a-i isgoni din edificiul universității, sub pretext, că ei n'ar avé dreptul să pörte sabie (Schläger) și bandă, deoarece ei nu duelază. S'au aușit espectoratiuni violente din partea deputatului Berger. Din partidul social-creștinilor a luat cuvântul Dr. Weisskirchner și Dr. Ebenhoch. Ministrul instrucțiunii Hartel a vorbit conciliant, căutând a aplana diferențele. Interesant este următorul pasagiu rostit de Weisskirchner:

„S'a dīs, că școlele noastre superioare sunt în decadență. La acesta însă nu pörta vina nici studenții catolici, nici cei pangermani, ci mulțimea de jidovi în corpul profesoral. Decă luăm în considerare, că la facultatea de drept de la universitatea din Praga și cea din Viena 50% din corpul profesoral sunt jidovi, atunci trebuie să dīcem, că a sosit timpul ca ministrul de culte să se emancipeze de propunerile clicei de la universitate și să numescă profesori, cari să educe funcționari austriaci, profesori cari să lucreze în principii creștinesci, ér nu să facă știință falsificată în interesul țiarului „Neue Freie Presse“ (aplaude). Noi apreciam adevărata știință și vom reclama libertatea ei, dăr vom reclama și libertatea principiilor noastre creștinesci“.

Procesul pentru „agitație“

al preotului I. Stupianu.

Pledoaria apărătorului Dr. Iustin Pop.

— Urmare. —

Cum-că principiile de libertate și egalitate vor trebui să aibă isbândă desvîrșită, acesta ni-o șoptesc spiritul timpului modern și acea convicțiune sigură, că decă ele nu ar fi satisfăcute, atunci progresul omenimei s'ar opri în loc, ceea ce ar fi în contradicție cu dezvoltarea organică a evenimentelor în univers.

Sciu eu forte bine, că în țera noastră, deși există lege pozitivă pentru asigurarea și ocrotirea drepturilor naționalităților, totuși nu numai că pretensiunile naționalităților li-se pun fel de fel de obstacole artificiale, dăr că un adevărat răboi de rasă este în curgere. Însă bărbații de stat maghiari și mai ales politicianii de țepa acelora, cari au devisa: „Trebuie să sfărăm naționalitățile“, să-și aducă aminte de cuvintele avertisătoare ale contelui Stefan Széchenyi, supranumit „cel mai mare Maghiar“, cuvinte pline de înțelepciune politică: „Nu este de ajuns în aceste timpuri de a scrie legi, ci trebuie să stîrnim și simpatie pentru ele. Și decă cineva nu se supune unei legi, care înaintea lui este odidă și de care firea lui se îngreșeză, pe acela potă să-l isbescă ce e drept rigorea literiei, scopul însă nu și-l ajunge (legea), căci produce martiri, ér aceștia dau nascere fanatismului.“

Și apoi ce primejdie ar involucra pentru stat recunoșterea principiului de naționalitate și împlinirea aspirațiilor inerente lui?

Dăr simbolele epocii noastre, egalitatea și libertatea, n'au adus decât fericire omenimei și popoarelor fie-cărui stat, și prin urmare de la manifestarea mai dezvoltată a acestor principii, de la realizarea aspirațiilor de naționalitate, nu putem să așteptăm, decât înălțarea și potențarea fericirii și bunăstării publice.

Onor. Tribunal regesc!

Biblia istorisesc, că omeni în îngâmfarea lor, au început să zidescă turnul Vavilonului, cu gândul ca să-l ridice până la ceri, ér Dumnezeu drept pedepsă li-a încurcat limbile și neînțelegându-se unii pe alții, munca criminală s'a întrerupt și s'a prăbușit. Eu însă, On. Tribunal regesc, sunt de părere, că prevedința divină în nemărginita sa înțelepciune n'a avut scopuri vindicative, ci cu totul alte scopuri, când a diferențiat omenimea prin limbi.

Convîngerea acesta am scos-o tot din biblie, și anume din partea, care se numesc testamentul nou: Căci unul născut fiu al Domnului și Dumnezeu nostru, Isus Christos, n'a creșut a fi necesar să rescumpe omenimea și de păcatul diversității limbilor, ci numai de păcatul strămoșesc. Și după Christos, până în ziua de astăzi, suntem diferite popore și diferite limbi, dăr fericirea vecinică din cealaltă lume ne este deopotrivă făgăduită și deopotrivă ne așteptă, decă dealtmin-

treă vom fi bun și vom ține poruncile lui Dumnezeu.

Aci îmi vine în minte o cugetare a baronului Eötvös, unde dize, că precum apa mării are trebuință de agitație, căci altmintrea ar putreși, ér vietățile, ce trăiesc în ea ar peri, tot așa are necesitate de mișcare și viața omenimei, în interesul înviorării și a progresului.

Așa este, On. Tribunal regesc, căci o armonie mare și desăvârșită ar moleși și descompune omenimea, și astfel n'ar pută seversă munca sa de perfecționare.

În viața omeniei diversitatea de limbi este forța motrice și singuricele popore astfel mai curând pot seversă munca, ce li-a ajuns ca parte, căci inima și forța omenescă tot nu pot să cuprindă totul.

Statul nu este primejdut întru nimica prin pretensiunile naționalităților, nici din motivul, că aspirațiile de naționalitate, decă se remediază, n'au tendință centrifugală; sentimentul de coherență națională și tendința de a se valora a acestui sentiment, nu atinge de loc viața de stat. Din contră, decă statul în loc să fie negațiunea drepturilor de naționalitate, ar fi dătătorul, spriginitorul, promovătorul și ocrotitorul lor, atunci adevăratul patriotism și sentimentul de naționalitate se acoper în cea mai perfectă armonie. Esemplu: Elveția!

Egoismul omenesc începe de la ego, deoarece ori-ce om se iubesc pe sine însuși și iubirea de patrie este sentimentul înăscut al ori-cărui individ, acesta nu este numai sentiment platonic, ci este motorul și mijlocul de atracție cătră patrie. Când individul și-a întemeiat vatra și familia sa, atunci se lăntuesce și mai mult cătră stat. Ér când în viața de stat o naționalitate întrăgă își află drepturile sale date și ocrotite, atunci nu există mijloc, cu care să-o momesci, ca să se rupă de acel stat, pentru-că consciința de comunitate este un factor consolidator. Imprejurarea, că sentimentele unei naționalități înclină cu preferență cătră propria sa individualitate, nu este decât o înclinație firescă, ceea-ce nu escluse înclinația cătră stat, deoarece dorința ei este tocmai, ca să se vadă apărată prin stat. Decă prin urmare, am anihila înclinarea unei naționalități cătră sine înșasi — presupunând, că ar fi cu puțință așa ceva, — atunci odată cu acesta am sdorbit și motorul, prin care se alipia de stat, și astfel tot nu se potă ajunge ținta de a înființa un stat unitar maghiar.

(Va urma)

Chestiuni agrare.

II. Remedii.

(Urmarea a 9-a.)

Astfel Pol calculează speșele de regie, perderea de timp și speșe la arat, grăpat, tăvălugit și sēmēnat — la o lungime de 50 metri și lățime de 50 m. la 21.81 mărci, la o lungime de 50 metri și lățimea de 30 m. la 27.47 mărci și la 30 m. lungime și 30 m. lățime la 45.91 mărci. După Block depărtarea locurilor de la curte dinstanța de 376,6 metri se consideră drept normală, — cât ține vatra satului, ér o dublă a ei măreșce speșele de regie cu 27% și la o depărtare de peste o milă 7.5 klm. speșele de regie sunt așa de însemnate, în cât ele singure absorb întreg beneficiul. La fēnașe, unde pentru-ca să încarci un car de fēn trebuie să alergă la 10—15—20 parșele, il rescumperi fēnul prin speșele inerente făcutului.

Pe lângă o mai bună aranjare și împărțire a terenului de cultură, mai vine în ajutor și o mai nimerită ocupare și declinațiune a lui pe calități și producțiune. Terenurile acele inundabile ori superficiale, cu o palmă de țerină și de desubt prund ori pietriș curat, cari nu dau nici 6 hectolitri la juger, și adesea pier sēmēnaturile érna de ger și vara sunt compromise de secetă, supuse irigațiunei ori transformate în livezi artificiale, irigate se pot cosi de 4—6 ori pe an, și producțiunea lor se nu mai depindă nici de secetă, nici de ger, căci se pune îndată sub apă.

De multe-ori în regiunile muntose și deluroșe fēnașele și țarinele din lunci și văi, pot fi ușor supuse irigațiunei cu forțe puține speșe, terenul avēnd înclinațiune suficientă de la natură, în cât numai apa trebuieșce oprită din cursului umflă-

și revărsată, și apoi făcute rigole și șanțuri de scurgere ușoară. Așa d. es. întrăgă țera Oltului prin comasare generală ar pute fi făcută mare parte accesibilă irigațiunii — fânațe și culturi cu prea puține spese, terenul având destulă cădere de la natură și apa aduce gunoie cu prisosință de la munte, ca acel colț de țera să-l transforme în câți-va ani în o a doua *Lombardie*. Vom cita câteva date: Glăjăria de la Porumbacul-de-sus se află la 746 m. înălțime, ăr valea Porumbacului la revărsarea ei în Olt este la 396 metri înălțime, deci acea gârle și terenul dimprejur are o cădere naturală de 350 metri pe 11,25 klm. distanță sau 33 metri pro mile; Valea Arpașului la Glăjărie se află la cotă 620 metri și la revărsare în Olt la 393 m. deci o cădere naturală a terenului de 227 metri pe 13 km. distanță; râul Sebeșului se poate utiliza deja de la 650 m. înălțime și în Olt se revărsă la 439 metri, — deci o cădere naturală de 211 metri pe 19 klm. distanță. Așa și celelalte pâraie și gârle și râuri, cari sunt la o sută, și traversează șesul ducând nămolul și gunoiul din pădurile seculare și din munți spre Olt.

Etă bogății imense, cari stau la dispoziția neștirbită a poporului nostru și el hesită să se folosească de ele — și mai bine apucă drumul Americii! Dér nu este numai atât.

Cu sporul mare de nutreț de calitate superioară, 4—5—6 cose pe an, cari se nu depindă nici de ani ploioși, nici de cei secetoși, s'ar ameliora și spori considerabil crescerea vitelor de valoare. Póte ar fi necesară și nimerită o selecțiune și mai bună studiere și a munților ca să se trimită numai vitele mari trăgătoare în munte, ci cu deosebire vitele cele tinere, în desvoltare, de cătră syndicatele și societățile de crescerea vitelor; să închirieze să aibă pășuni speciale pentru mânzi, altele deosebite pentru viței și alți munți pentru miei, ca tot ce este menit să servescă la reproducțiune, să petrecă o vară două în munte, pentru a-i desvolta cât mai bine plămâni și musculatura, condițiune indispensabilă și de mare preț pentru crescerea de vite de muncă.

Aceste în Țera Oltului, la fel sute și mii de casuri în alte părți și pe toate văile și gârlele locuite de Români în masă compactă.

(Va urma).

SCIRILE DILEI.

— 6 Maiu v.

Asentările din nou amânate. „Egyetertes“ e informat, că asentările, cari erau hotărâte pe dilațiile prime ale lunii Iunie, au fost din nou amânate. Ordinul de amânare se va trimite dilațiile acestor autorităților în drept.

O ședință plenară consistorială s'a ținut ieri în Sibiu. Asesorii nou aleși au depus jurământul, a fost ales cassar al consistoriului asesorul Panteleon Lucaș și s'au făcut dispozițiuni pentru executarea concluderilor luate în sesiunea din est-an a sinodului arhidiececesan.

P. S. Sa episcopul. Dr. Demetriu Radu a fost alaltă-eri la Budapesta, făcând visite membrilor guvernului, în urma numirii sale de episcop la Oradea-mare.

Socialiștii din Budapesta au ținut Duminecă o adunare contra stării de *ex-lex*. Oratorii au accentuat, că nici un partid politic nu se ocupă cu interesele poporului, ci partidele risipesc timpul cel scump cu discuțiuni sece. Adunarea a decis trimiterea unei petițiuni la cameră cerând reforma parlamentară și introducerea sufragiului universal.

Isvóre pentru istoria Brașovului. Dilațiile acestea a apărut tomul IV din cartea intitulată: „*Quellen zur Geschichte der Stadt Brassó*“, 41 cõle tipar. Cele trei tomuri anterioare cuprindeau socotelile comunale până la anul 1550, actualul tom începe publicarea *cronicelor* și memorabi-

lielor Brașovului și ale țerii Bârsei. În acest tom se cuprind 26 de numeri, începând cu *Breve Chronicon Daciae* (atribuită lui Honterus). În fruntea acestei publicațiuni, ce se face pe cheltuiala comunei, stă directorul de la gimnasiu Iulius Gross și profesorul Fr. W. Seraphin, având colaboratori pe K. Nussbächer, predicator în cetate, Friedr. Stenmer, arhivarul orașului și Dr. Netoliczka, prof. la gimnasiu.

Arestarea unui preot croat. Preotul croat Casimir Tomljenovic a fost arestat în Slaukamear (Sirmin) pentru agitațiuni contra Maghiarilor.

Mórtea unui deputat. Deputatul Ladislau Nyegre, alesul cercului Dobra cu program liberal guvernamental, a răposat alaltă-eri în Budapesta.

Điaua de 20 August și armata. Conform un nou ordin, điaua de 20 August (Sf. Ștefan) va fi sãrbătoare obligatorie și pentru regimentele recrutate pe teritorul corõnei ungare, chiar și când vre-unul din aceste regimente ar staționa afară de granițele țerii.

Cununie. D-l Nicodim Russu, învãțator în Vașlab, își va serba la 24 Maiu cununia religioasă cu d-șora Victoria Trifu din Făget.

Demonstrații pentru unirea Cretei cu Grecia. O telegramă din Canea (insula Creta) anunță, că s'au făcut acolo demonstrațiuni imposante pentru anexarea Cretei la Grecia. Adunarea cretană a votat o moțiune prin care invocă anexarea. Un deputat musulman, care a protestat contra moțiunii, a fost bătut cu bastõnele și espulsat din sală.

Arestarea a doi spioni. O depeșă din Nancy spune, că au fost arestați acolo, în urma unei anchete, sub-ofițerul Batiguer și nevasta lui, acușati de spionagiul pe contul Germaniei. Se dice, că vindeau Germaniei documente a căror importanță nu e încă hotărâtă.

Brățara împãratului Wilhelm. În timpul șederei împãratului Germaniei la Roma, mai multe persoane au observat brățara de aur pe care el o pòrtă într-una la mână; dér puțin știu istoria acestei brățări. La 27 Februarie 1881 Wilhelm s'a căsătorit cu principesa Augusta Victoria de Schleswig-Holstein. După ceremonia nupțială, mirésa a primit de la împãrat sabia de colonel al reg. 86. În momentul când ea ingenunchia, conform etichetei curții, brățara îi cădù jos pe covor. Soveranul o luă și o puse la mână dréptă. A doua đi Augusta primi de la soțul ei o brățară și următorul bilet: „Acésta e în schimbul aceleia ce ți-a cădùt ieri de la mână, și care de aci înainte, atât în viață, cât și după mórte, va sta la brațul meu, ca dovadă de dragostea mea eternă și de inalterabila mea credință pentru viitorăa mamă a copiilor mei“.

Cel mai bătrân điarist danez. La Copenhaga a fost sãrbătorit de cătră colegii săi, cu ocazia a 80-ei aniversări a nãscerei, Dr. Manicus, redactor la điarul „Berlingoke Tidende“, cel mai bătrân điarist danez. Acum opt ani Manicus se retrăsese la pensie, dér după câte-va đile s'a reintors, rugând să i-se dea de lucru, căci nu putea să se obișnuescă cu viața de trândăvie. El e încă viguros ca un tiner și articolele lui sunt fòrte citite.

Treceri religioare în Austria. Acțiunea proselitică din Austria cu devisa „Los von Rom“ a dat până acum rezultatul, că 40,000 romano-catolici au trecut la protestantism.

Decapitarea unui tată și a unui fiu. Se telegrafiază din München (Bavaria), că la Straubing, călăul a decapitat pe șelarul Bradel, în virstă de de 61 ani, și pe fiul său Max, în virstă de 23 de ani. Amândoi aceștia asasinaseră în prăvălia lor pe un călător de comerț, anume David Baerman, pentru a-l jefui.

Tir militar. Mâne, *Mercuri*, în 20 Maiu rezerviștii regimentului de infanterie

Nr. 2 vor avé esercițiu de tir în *Poiana* de la órele 5 dimineța și până pe la órele 2 p. m. Poliția comunică acésta cu observarea, că în acest timp este sever oprit de a călca pe teritorul „Poianei“.

Un sfat bun. Cine vrea să-și facă în grădină un covor frumos de ierbă, aceluia se recomandă a-și procura de la Magazinul de semințe c. r. *Edmund Mauthner* în Budapesta, amestecul de semințe de ierbă compus din ierbă de la „Promenada“ sau „insula Margaretha“. De 29 ani liferază Mauthner aceste semințe de ierbă pentru parcurile splendide din Budapesta și din insula Margaretha.

Serată teatrală română în Brașov.

La 17/30 Maiu în sala de concerte din loc se va da o serată teatrală aranjată de diletanți români în scop de binefacere. Programul e următorul:

1) *Jean-Marie*, dramă într'un act de André Theuriet, tradusă de N. Țincu.

Persónele: Jean-Marie . . . Z. Bãrsan
Theresa . . . *
Joel . . . **

2) *Greva Fierarilor*, monolog dramatic, de Fr. Coppée, tradus de L. Dauș.

Persónele: Jean, bătrânul fierar Z. Bãrsan
Judecătorii . . . **

3) *Răsbunarea Amozului*, comedie într'un act de Paul Ferieu, tradusă de *.

Persónele: Diogene filosoful . Z. Bãrsan
Iris, trimisa deitelor **

4) *Declamații* din poeți români.

Biletele se vor vinde începând de Miercuri 20 Maiu st. n. la librăria d-lui Ciurcu.

Convocare.

Despărțământul „Alba Iulia“ al reuniunii înv. români gr. cat. din Archidieceza de Alba Iulia și Făgăraș își va ține în sensul §-ului 21 al statutelor adunarea generală de primăvară Dumineca în 31 Maiu st. n. a. c. în școala română din Intregalde, la care se invită prin acésta toți membrii fondatori, ordinari și ajutatori, sprijinatorii învãțământului nostru național, precum și toți doritorii de a face excursiuni în munții apusenii.

Program:

1. Dimineța la 7 óre ascultarea serviciului divin. 2. Ascultarea esamenului copiilor de școlă. 3. Deschiderea adunării prin președinte. 4. Cetirea apelului nominal. 5. Cetirea procesului verbal din adunarea precedentă. 6. Raportul casarului și bibliotecarului. 7. Eșmiterea comisiunilor a) pentru censurarea rapòrtelor de sub p. 6. și b) pentru încassarea taxelor de la membrii ordinari, eventual primirea de membrii fondatori și ajutatori. 8. Cetirea disertațiunilor prin D-l Ioan Domșa și d-șora Iulia Coman. 9. Raportul comisiunilor esaminate în p. 7. 10. Discuțiune asupra esamenului și disertațiunilor. 11. Satorirea locului pentru ținerea adunării de toamnă. 12. Alegerea celor doi membri pentru verificarea procesului verbal. 13. Eventuale cestiuni și propuneri. 14. Închiderea adunării.

NB. Plecarea la munte va fi Sâmbătă în 30 l. c. n. la améđi din Benic și Ighiu. Doritorii de a merge călăresce să se adreseze d-lui Silv, Nestor înv. Intregalde p. M. Igen.

Benic, în 7 Maiu 1903.

I. Pampu, George Spătaceanu,
președ. notariul desp.

Literatură.

A apărut Nr. 3 din „*Revista idealistă*“, de la 1 Maiu 1903, cu următorul sumar: A. D. Xenopol: „Starea economică a țeranului român“; Riria: „Congresul latin“ (poesie); Prințul Grigorie Callimachi: „Memorii“; Em. Grigorovița: „Suferințele tinărului Werther“; Tr. G. Djuvara: „Edgar Quinet, filoromân“; Eugenia Ianculescu de Reus: „Spre desrobire“ (roman); D. Drăghicescu: „Conștiința socială la noi“; G. I. Ionescu-Gion: „Domnia lui Cuza Vodă“, de A. Xenopol; Dr. A. Tălășescu: „Idealuri și realități“; Poesii: „Speranței“, de Ana Mano, „In Album“, de D. Nanu,

„Flori“ de Lud. Dauș, „Luptă“ de G. Tutoveanu; „Versuri“ de Florian G. Becescu; Maxim Gorki: „Celcaș“ (novelă) trad. de Lia Măgură; M. G. Holban: „O nouă îndrumare a criticei franceze“; N. Vaschide: „Scrisóre din Paris“; Benedetto de Luca: „Congresele internaționale de la Roma“; Ion C. Bacalbașa: „Actorii“ (Cronică teatrală); M. G. H.: „Vięta în țera“; M. G. H.: „Ce se petrece în streinătate“; Buletin bibliografic — Redacția și administrația Bulevardul Elisabeta 6. Bucuresci. Abonamentul pentru Transilvania, un an 40 cor. Revista apare la 1 a fiecărei luni.

— Din biblioteca poporului român a apărut nr. 7, conținând povestirea „De la móră din sus“, de Ioan Pop Reteganul. Prețul 20 bani.

— „Publicațiunile Academiei Române“. Au apărut acum publicațiunile mai jos însemnate și se află de vânzare la următoarele librării:

Socet et Comp., Bucuresci, — Otto Harassowitz, Leipzig. — Gerold et. Comp Viena (Stefansplatz). 1. Dr. I. Felix, Igiene școlară. istoria ei, starea ei actuală. Al doilea memoriu. — 80 bani. 2. Dr. At. Marienescu, Despre articular și declinațiune, 20 bani.

— A apărut tomul I. din „*Novele*“ de Vasilie Ranta *Bulicescu*. Broșura are 286 pagini și conține istorioare frumoșe scrise într'un limbajiu plăcut. Prețul ei e 1 cor. 60 bani plus 20 bani porto. Se poate procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

ULTIME SCIRI.

Fiume, 18 Maiu. În satele dimprejur avură loc ieri Duminecă mari escese. Intre Meja și Plase a fost baricadată cu pietri o bucată a liniei ferate. Trenul accelerat a fost bombardat și a trebuit să se reintórca.

În Zennig și Partone au fost smulse emblemele unguresci de pe oficiile postale. Pretutindeni a trebuit să intervină miliția.

Salonic, 18 Maiu. S'a descoperit acum în urmă un nou deposit de dinamită și o mină la consulatul frances deplin pregătită pentru a face esplosie.

Sofia, 18 Maiu. Se crede că va isbuti formarea unui cabinet de coalițiune. Politica Bulgariei, oricare cabinet ar urma, rămâne neschimbată în ce privesce cestiunea balcanică.

Diverse.

Cât să dormă copiii? Medicul rusesc, profesorul Manassein, prescrie următoarele regule: Somnul copiilor nu este iertat a se intrerupe nici intenționat, nici fără intențiune, nici nu este permis să-l prelungească în mod artificial. Copiii de la 1—2 ani au trebuință să dormă la đii 16—18 óre, dintre cari 12 óre au să cadă nóptea, adecă între 7 séra și 7 dimineța, celelalte peste đii. Copiii de 2—3 ani să dormă la đii 15—17 óre, de 3—4 câte 14—16, de 4—6 câte 13—15, de 6—9 câte 10—12, de 9—13 câte 8—10. În etatea de tranșiție, când copiii se desvoltă în junii și fecióre, timpul de dormire se mai prelungește puțin; cătră sfirșitul acestei perioade érá se scurtéază la 7—8 óre. Somnul principal firesc are să fie nóptea, cel mai scurt după améđi. Să nu se uite nici-odată, că organismul se obișnuiesc și la un timp, care este stricácios. Dēcá omul dorme mai îndelungat, de cum cere liniștea spiritului și a corpului, mai întăiú din lipsă de esercițiu neîndestulitor se produce o scădere a puterilor corporale și spirituale, — a doua, organele se obișnuiesc cu o stare anormală de nutrire, prin ceea-ce se slăbesce activitatea în starea când omul nu dorme.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Pop.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografică A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“, dans de colônă în 5 figuri. *Descrisă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („in loc de prefață“) de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca renașterii noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unieul dans de colônă român. În iarna anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acésta și

jubileul de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechii, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au executat acest dans în tocmăi după regulile și prescrierile originale, cum s'a executat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei explică „Romana“ în strinsă legătură cu muzica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furisat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulile originale ale „Romanei“, ca ori și unde în ținuturile și țările locuite de Români acest dans de colônă român să pôtă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adaus

la finea broșurei și textul frumoșei și atrăgătoare muzice a „Romanei“, explicând printre note toate mișcările dansului după tactele muzicii. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindeni între noi, a fost tot-deuna o dorință viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se bine, esact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costa numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Cursul pieței Brașov.

Din 1 Maiu n. 1903.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vënd.	18.94
Argint român.	18.70	„	18.80
Napoleon d'or.	19.—	„	19.04
Galbeni	11.20	„	11.30
Ruble Rusesce	—	„	—
Mărci germane	116.80	„	111.08
Lire turcesce	21.20	„	—
Seris fonc. Albina 5%	101.—	„	101.—

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Tragerea deja la 22 Maiu.

Invitare de a-și încerca norocul cu un los de classă dela Firma MIHALOVITS & NUSSBÄCHER, Brașov.

Prețul pentru losuri:

¹ / ₁	¹ / ₂	¹ / ₄	¹ / ₈
K 12.—	K 6.—	K 3.—	K 1.50
Lei 12.70	Lei 6.35	Lei 3.20	Lei 1.60

 La trimitere cu poșta
40 filei mai mult.
80 bani „ „

PAGLIANO-SIRUP

Mijloc de curățirea sângelui. Preparat din anul 1838, de Prof. Girolamo Pagliano, FLORENZ, Via Pandolfini, (ITALIA).
Depositul de trimitere: Farmacia BRACETTI. ALA, Süd-Tirol.

LOSURİ DE CLASĂ UNGARE

Mai multe câștigari principale sau făcut cu losurile cumpărate dela noi. CUMPERĂTORI DE LOSURİ dela noi li se oferă în totă privința DEPLINĂ SIGURANȚĂ.

Tragerea deja în 22 și 23 Maiu.

Prețurile losurilor originale classa I:

Los întreg 12 cor. Jumătate 6 cor. Un sfert 3 cor. O optimă 1 cor. 50 fil.
In 6 trageri ce vor urma din 110.000 losuri, 55.000 se vor trage prin urmare jumătate cu suma de 14 milioane și 459,000 corone în bani gata

Achitarea esactă a câștigurilor o facem — și înainte de scadența fără provision. Liste oficiale de tragere trimitem prompt. La fie-care los alăturăm planul. Comandele ne rugăm să ni-se înainteze imediat, de-ore-ce re-servele noastre în curënd vor fi epuizate.

NATIONALE WECHSELSTUBEN-ACTIEN-GESELLSCHAFT, BUDAPEST, Giselaplatz 1 (Palais Haas.)
In Brașov și împrejurime am plătit până acuma patru câștiguri mari și multime mici.

LOSURİ DE CLASĂ la Loteria XII-a în condițiuni originale.

Losurile vëndute prin noi au făcut până acuma câștigurile principale de:

100,000 80,000 50,000 25,000 Corone,
și afară de aceste încă circa: dece milioane în total!

Serviciu prompt! In cas de câștig se păstrează cea mai mare discrețiune!

Prețurile losurilor:

Los întreg,	jumătate los,	sfert de los,	optime de los.
12 corone	6 corone	3 corone	1.50 corone

Tragerea în 22 și 23 Maiu st. nou 1903.

JACOB L. ADLER & FRATELE
societate de bancă în comandită, BRASOV.

Cea mai mare colectura principală din Transilvania.

Cel mai ieftin magazin de încălțeminte.

Am onórea a aduce la cunoștința On. public, că am deschis prăvălia de încălțeminte în Strada porții Nr. 26 vis-à-vis de băcănă D-lui Zinz și am asortat cu

tot-felul de încălțeminte moderne pentru dame, bărbați și copii, decis fiind a vinde cu prețuri ne mai pomenit de ieftine.

In depină convingere, că voi puté satisface cerințele On. public, il rog a nu scăpa acéstă ocașie binevenită, de a cumpéra încălțeminte ieftină.

Apelând la binevoitorul sprijin al On. public, il rog de o cercetare numérosă.

Cu totă stima

Fl. Preșmerein.

Strada porții nr. 26, (vis-à-vis de prăvălia D-lui ZINZ).

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nicc. I. Ciureu și la Tremias Nepoții.